

2.12.2019

LIITE 1

Yhteysviranomaisen 2.12.2019 antamaan lausuntoon

Yhteenvedo kuulutusaikana YVA-selostuksesta esitetyistä mielipiteistä ja lausunnoista

CIRCULATION OY:N BIOTERMINAALI SEKÄ HYÖTYMATERIAALIEN KÄSITTELY- JA SIIRTOKUORMAUSASEMAA KOSKEVA YVA-SELOSTUSTUS, NURMIJÄRVI

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta lausunnot seuraavilta tahoilta: Nurmijärven kunta, Espoon kaupunki, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto; peruspalvelut, oikeusturva ja luvat, ympäristöluvut, Museovirasto ja Keski-Uudenmaan maakuntamuseo. Arviointiselostuksesta annettiin yhteensä kahdeksan lausuntoa.

Arviointiselostuksesta annettiin yhteensä 327 erillistä yksittäisen henkilön, henkilöryhmän, yhteisön tai yhdistyksen mielipidettä. YVA - hanke herätti suurta mielenkiintoa ja YVA-selostusta jätettyjen mielipiteiden määrä oli poikkeuksellisen suuri. Yhden mielipiteen mukana esitettiin lisäksi 506 henkilön allekirjoittama adressi, jossa vastustetaan hankkeen toteuttamista.

Annetut lausunnot ja mielipiteet on koottu tiedostoon, jossa yksityisyyden suojausta edellyttävän EU:n tietosuoja-asetuksen nojalla mielipiteenantajien nimet ja yhteystiedot on poistettu. Mielipiteet ja lausunnot on luettavissa osoitteessa www.ymparisto.fi/circulationnurmijarviYVA.

Yhteenvedo esitetyistä lausunnoista

Useat lausunnonantajat totesivat, että hankkeen vaikutusten arvioinnissa on useita puutteita, joista osa on merkittäviä. Osa lausunnonantajista epäili, ettei hanke ole toteuttamiskelpoinen, koska mm. tarvittaville maankäytönsuunnitelmien päätöksille ei ole riittäviä edellytyksiä tai perusteita mm. alueidenkäyttöön, melutilanteeseen, pinta- ja pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten vuoksi.

Hankkeen mukainen toiminta, vastaanotettavat, hyödynnettävät ja käsiteltävät jätteet

Lausunnoissa hankkeen todetaan edistävän kiertotaloutta. Toisaalta osassa lausunnoista on esitetty, että hankkeen nimi johtaa harhaan ja pääasiallinen hankkeen tarkoitus on kallion louhinta ja murskaus sekä vastaanotettavan jättemateriaalin (tiili ja betoni) murskaus ja loppusijoittaminen alueelle.

YVA-selostuksessa ei ole selvitetty riittäviin geoteknisiin selvityksiin pohjautuen maaperän kantavuutta tai perusteltu esitettyä jättemateriaalin tarvetta maaperän kantavuuden parantamiseksi.

YVA-selostuksessa on esitetty, että alueelle läjitetään enimmillään kuusi metriä paksu kerros betoni- ja tiilijätettä. Myös 20 metriä korkeat melusuojavallit on esitetty rakennettavan betoni- ja tiilimurskasta. Kantavissa rakenteissa tarvittava betoni- ja tiilijättemäärä olisi tullut perustella tarkemmin, koska tarvetta suuremman jättemateriaalin käyttö on tosiasiallisesti kaatopaikkatoimintaa. Rakenteiden rakentamisaika on YVA-selostuksessa ilmoitettu olevan 10 vuotta, jota ei voida pitää haittojen arvioinnin kannalta väliaikaisena toimintana.

Hankkeen materiaalien vastaanottomäärää on tarvittaessa rajoitettava ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Arviointia rakenteissa tarvittavan betoni- ja tiilimurskeen määrän osalta sekä jättemateriaalin sisältämien epäpuhtauksien ja niiden liukenevuuden osalta on täsmennettävä.

Eri taulukoissa ilmoitetuissa käsiteltävissä jättemäärissä on epäloogisuutta.

Hyötyjätteiden siirtokuormaus- ja biotermiinalitoiminta ja siinä muodostuvat vaikutukset ennen pohja- ja suojausrakenteiden valmistumista jää YVA-selostuksen pohjalta avoimeksi.

Kallion louhinta

Kallion louhinnan katsotaan aiheuttavan merkittäviä haittoja mm. meluhaittaa. Toiminnan vaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu, että MURAUUS -asetuksen mukainen suojaetäisyys 300 m murskausasemasta lähimpään häiriintyvään kohteeseen eli asuinrakennukseen ei täyty.

Pintavesiin kohdistuvat vaikutukset

Suunniteltu hulevesien tasausallas on suunniteltu mitoitettavan kerran viidessä vuodessa tapahtuvan sadetapahtuman perusteella. Hankkeen mukainen toiminta on suunniteltu 30 vuodeksi, joten hulevesialtaan riittävyttä ja hulevesien vaikutusta Lepsämänjokeen olisi ollut tarpeen arvioida viittä vuotta harvinaisempien sadetapahtumien perusteella.

Tasausaltaaseen johdettavien vesien laatuun ja määrään vaikuttaa se, millainen on kenttärakenteen pintarakenne, esimerkiksi onko murskeen päällä asfaltti tai sora. Arviointiselostuksessa todettu asfalttimurske ei ole tiivisrakenne. Rakenteiden suojaukseen tiiveyttä koskeva esitys on puutteellisesti kuvattu ja arvioitu.

Kierrätysmateriaalit betoni-, tiili-, ja asfalttijäte voivat olla haitattomia orgaanisten haitta-aineiden osalta, mutta hienojakoisesta betonimurskeesta voi liueta vesiin yhdisteitä, kuten kationeja (Ca, Mg, Na), sulfaattia ja raskasmetalleja, jotka voivat kulkeutua liuenneessa muodossa hulevesien mukana pintavesiin.

Betonimurskeen hulevedet ovat emäksisiä ja myrkyllisiä vesieliöstölle. Alumiinin pitoisuuksia ei ole selvitetty ja haitta-aineita ja niiden vaikutuksia on

todennäköisesti aliarvioitu. Biotermiinalin rakentamisen ja toiminnan aikaisten hulevesien vaikutukset pintavesiin ovat todennäköisesti arvioitua suuremmat.

Tasausallas ei ole yksistään riittävä käsittelyjärjestelmä hulevesien sisältämien liukoisten ravinteiden ja yhdisteiden puhdistamiseen. Hulevesien lisäkäsittelysuunnitelmaa liuenneiden yhdisteiden poistamiseksi ei ole YVA-selostuksessa esitetty. Tasausallas ei sovellu myöskään vettä kevyemmän materiaalin mm. muovin tai puujätteistä syntyvän kelluvan orgaanisen aineksen poistamiseen. Esitetty tasausaltaan 4 - 6 tunnin viipymä ei riitä hienojakoisen maa-aineksen laskeutukseen. Se ei riitä myöskään fosforin tai typen pidättämiseen. Arvioinnissa olisi tullut kiinnittää enemmän huomiota hulevesien emäksisyyteen ja hulevesien sisältämän kiintoaineen vähentämiseen. Kierrätyspolttoaineen valmistuksessa syntyviä päästöjä pintavesiin olisi tullut arvioida tarkemmin mm. mikromuovin osalta.

Kokemusperäisesti on todettu, että kohteissa, joissa kalsiumhydroksidia sisältävä betonimurske on joutunut pitkäaikaiseen kontaktiin huleveden kanssa, vastaanottavissa vesistöissä havaittu korkeita pH arvoja, jopa 11. Vaikutukset ovat suurimpia alivirtaama-aikaan ja pienissä uomissa.

Hankealueen pinta-ala on pieni suhteessa muuhun Lepsämänjoen valuma-alueeseen. Kuormituksen osuuden ja laadun osalta vaikutukset ovat kuitenkin huomattavat.

Lausuntojen mukaan kuormitusarvioinnit hankealueen vaikutuksista Lepsämänjokeen ovat karkeita aliarvioita ja kertaluokkia liian pieniä. Todennäköinen riski on olemassa, että Lepsämänjokeen johdettavien valumavesien haitta-aine pitoisuudet ovat korkeita, mikä vaikuttaa Lepsämänjoen fysikaalis-kemiallista ja ekologista tilaa heikentävästi.

Väitteelle, että vaikutukset Lepsämänjoen kalastoon jäävät vähäisiksi, eikä vaikutuksia tarvitse seurata, ei ole perusteita. Kalastotarkkailu indikoi vedenlaatua ja ympäristöntilaa paremmin kuin satunnainen vesinäytteenotto, koska kalat joutuvat sopeutumaan jatkuvaan ja vaihtelevaan kuormitukseen, mikä näkyy koon ja lajiston vaihteluna.

EU:n vesipuitedirektiivin tarkoituksena on estää vesimuodostumien tilan huononeminen, ja se kattaa kaikki joet, järvet ja pohjavedet. Circulation Oy:n toimintaa ei ole arvioitu vesipuitedirektiivin "hyvä vesien ekologinen tila" näkökulmasta.

Maaperään, pohjavesiin ja vedenhankintaan kohdistuvat vaikutukset

Lähialueen asukkaiden kannalta tärkeää on olemassa olevien kallioporakaivojen veden laadun säilyminen talousvesikelpoisena sekä antoisuuden pysyminen käyttötarpeeseen riittävänä. Kallion louhinta ja alueen päällystäminen voivat vaikuttaa kallioporakaivojen antoisuuteen. Pohjavesivaikutusten osalta keskeistä olisi ollut selvittää kallioperän heikkousvyöhykkeet ja niiden veden johtavuudet hankealueella. Pohjavesien laadun ja virtausten tarkkailemiseksi ehdotetaan laadittavaksi seurantaohjelmaa.

Arviointiselostuksessa ei tuoda riittävästi esille, suojataanko läjitettävä betoni- ja tiilimurska siten, ettei rakenteesta pääse liukenemaan haitallisia aineita, joilla on haitallisia vaikutuksia pohjavesiin. Mm todettu asfalttimurske ei ole tiivisrakenne. Mikäli kenttä- ja vallirakenteita ei ole eristetty pohjavedestä tai rakenteisiin pääsee hulevesiä, niin voi olla haitallisia vaikutuksia pohjavesiin. Painavilla rakenteilla voi olla haitallisia vaikutuksia myös alueen pohjavesien hydrologiseen virtaukseen.

Betonimurskeesta mahdollisesti liukenevat yhdisteet, kuten kationit (Ca, Mg, Na), sulfaatti ja raskasmetallit voivat kulkeutua liuenneessa muodossa kalliopohjaveteen.

Nykyisin kaivon varassa olevien asuinkiinteistöjen mahdollisia vesihuoltoverkostoon liittämisen kustannuksia tai toteutettavuutta ei ole arvioitu. Asian arviointi on jätetty toteamukseen, että toiminnanharjoittaja järjestää korvaavan vesihuollon.

Maakuntakaavan mukaan Lepsämänjoki ja Vantaanjoki ovat pääkaupunkiseudun vedenhankinnan kannalta arvokkaita pintavesialueita. Vesialueiden käyttöä vedenhankintaan ei saa vaarantaa. Tätä näkökulmaa ei ole arvioinnissa otettu huomioon.

Polttoainesäiliöiden riskiä pohjavesille tulee vähentää lisäsuojustoimenpitein.

Luontovaikutukset

Luontovaikutusten arvioinnissa on useita puutteita. Vaikutuksia luontoarvoihin on arvioitu vain norojen ja liito-oravien osalta. Kuitenkin vaikutusten arviointi myös liito-oravien kulkuyhteyksien osalta nähtiin puutteelliseksi. Vaikutusten arviointi hankealueen vieressä olevan Kivelän luonnonsuojelualueen luontoarvojen, kuten kasvillisuuden osalta on riittämätön. Kivelän luonnonsuojelualueen kasvillisuus- ja luontotyypiselvitystä ei ole tehty, eikä vaikutuksia ole arvioitu riittävästi kasvillisuuden, liito-oravan elinalueen tai hankealueen kallioiden tai niillä viihtyvien perhosten osalta. Myöskään kiven ja pölyn vaikutuksia Kivelän luonnonsuojelualueeseen ei ole arvioitu.

Olemassa oleva maakuntakaavan mukainen Kiialankallion kautta kulkeva ekologinen yhteys Klaukkalan ja Nuuksion välillä on tärkeä, mm. liito-oravan populaation kannalta. Hankkeen toteuttaminen voi heikentää yhteyttä. Vaikutuksia paikalliseen ekologiseen yhteyteen Kivelän luonnonsuojelualueelta Nuuksion kansallispuistoon olisi tullut arvioida, jotta yhteyden toimivuus jatkossakin olisi varmistettu.

Hankealueen valumavedet lasketaan Lepsämänjokeen ja edelleen Vantaanjokeen ja sen Natura-alueeseen. Valumavesien vaikutusten arviointi Natura-alueeseen on riittämätön.

Vaikutukset maankäyttöön ja kaavoitukseen

Hankealue sijoittuu Klaukkalan osayleiskaavassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen varatulle M-alueelle. YVA-selostuksessa ei ole arvioitu voidaanko

aluetta toiminnan päätyttyä käyttää kaavan mukaiseen tarkoitukseen. Hankkeen arvioitu kokonaistoiminta-aika 30 vuotta on pitkä, ja monessa lausunnossa hanketta pidetään osayleiskaavan vastaisena ja toisaalta on esitetty, että hankkeen ja sen toiminnan vaikutukset maankäyttöön ja liikenneverkkoon ovat niin merkittäviä, että toiminnan sijoittuminen alueelle pitäisi ratkaista yleiskaavassa.

Nurmijärven kunta totesi lausunnossaan, että hanke-alueen asemakaavoittaminen hankkeen mukaiseen tarkoitukseen ei ole mahdollista Klaukkalan osayleiskaavan perusteella. Näin ollen kunta ei tule laatimaan alueelle asemakaavaa.

Hanketta ei voida pitää Espoon mielestä yleiskaavan mukaisena ja se vaikeuttaa voimassa olevan yleiskaavan toteuttamista Espoossa. Espoo katsoo, että hankkeen sijoittuminen pitää ratkaista yleiskaavassa.

Arviointiselostuksessa ei ole esitetty voimassa olevaa yleiskaavatilannetta Espoossa hankealueen ympäristössä. Espoon puolella hankealueen etelä-lounaispuolella on olemassa olevan yleiskaavan mukaisia osin toteutuneita asutukseen osoitettuja AP-alueita, joiden toteutumisen hanke voi vaarantaa. Hanke voi myös vaarantaa vireillä olevan Espoon pohjoisosan yleiskaavan mukaisten rakentamisalueiden toteutumista.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Hanke-alue ei ole valtakunnallisesti merkittävää maisema-alue, mutta lausunnoissa todetaan, että maisemavaikutusten arviointi on jäänyt puutteelliseksi, koska mm. Harjulan asuntoalueelta on näkemäyhteys hankealueelle. Erityisesti YVA-selostuksessa olisi kaivattu havainnekuvia ja näkemäaluemallinnuksia täyttöjen ja meluvallien vaikutuksesta maisemaan.

Hanke ja sen vaikutukset eivät kohdistu merkittäviin kulttuuriympäristöön. Hankealueelta ei tunneta muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä. Kuitenkin kivikautisen asuinpaikan Kiialan lävitse kulkee Hirvikalliontie. Mikäli ko. tietä joudutaan perusparantamaan, niin se voi edellyttää arkeologisia selvityksiä tai tutkimuksia alueella.

Melu- tärinä ja ilmanlaatuvaikutukset

Toiminnan esitetty rakentamisaika on pitkä, jopa 10 vuotta, jonka vuoksi siitä aiheutuva haitta, kuten melu kestää kauan, eikä rakentamisaikaisia haittavaikutuksia voida pitää väliaikaisina. YVA-selostuksessa ei ole esitetty meluselvityksiä ilman meluntorjuntatoimenpiteitä. Tämä on merkittävä puute, koska toimintaa mm. kallion louhinnan ja murskauksen osalta toteutetaan aluksi ilman melusuojasta. Hankealueen lähimmät asuinrakennukset ja Kivelän luonnonsuojelualue altistuvat melulle ennen meluvallien rakentamista. Esitettyssä laajuudessa vuorokauden ja eri viikonpäiville sijoittuva toimintaa on laajaa. Altistumisen aikaa vuosissa ei ole arvioitu. Melumallinnuksessa 45 dB ylittyy joidenkin loma-asuntojen kohdalla.

VE5:ssä esitetty louhinta ja murskaus sijoittuu lähelle asutusta ja rakentamisen aikainen impulssimainen melu ylittyisi todennäköisesti lähimmissä rakennuskohteissa. Tehtyjen meluvaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu epävarmuustekijänä melun impulssimaisuuden vaikutusta. Lausunnoissa esitetään, että kallionlouhinta jätettäisiin pois kyseisestä vaihtoehdosta.

Lausunnoissa muistutetaan, että MURAUS asetuksesta johtuen meluohjearvot (Vnp 993/1992) ovat raja-arvoja myös luonnonsuojelualueella.

Eri melulähteiden yhteysvaikutukset ja impulssimaisuus sekä melun vaikutus luonnonsuojelualueelle olisi tullut selvittää tarkemmin. Meluvallit tulisi rakentaa ennen melun aiheuttamista ja toisaalta todetaan, että meluvallit eivät aina torju melua riittävästi.

Hanke lisää liikenteen aiheuttamia meluhaittoja myös toiminta-alueelle johtavien teiden varrella. Lahnuksentien varressa on asuntoja, joissa melu ylittää jo nyt meluohjearvon 55 dB päivällä ja 50 dB yöllä. Lahnuksen tien herkkyytaso olisi arvioinnissa esitetty kohtalaiseksi. Espoo katsoo, että tien herkkyys on suuri ja myös hankkeen vaikutukset kohteeseen ovat suuret.

YVA-selostuksessa ei ole arvioitu yhteisvaikutuksia mm. ampumaradan tai Encore Oy:n kuormalavojenkäsittely- ja kierrätyslaitoksen melun osalta.

Liikennevaikutukset

Espoo katsoo, että Lahnuksentien herkkyytaso on suuri. Lahnuksentie on ominaisuuksiinsa nähden vilkkaasti liikennöity, jolla on jo ennestään varsin paljon raskasta liikennettä. Tien varressa ei ole kevyenliikenteen väylää. Tietä ei ole suunniteltu nykyisen suuruiselle liikenteelle ja raskaalle liikenteelle. Lahnuksentielle ei ilman sen parantamista tule ohjata lisää liikennettä. Ennen hankkeen toteuttamista tulee rakentaa jalankulku- ja pyörätie koko matkalle Vihdintieltä Klaukkalantielle.

Varatieyhteyksien vaikutuksia hankealueelle Lahnuksentieltä Aropellontien kautta tai Kuonomäentieltä Hirvikalliontien kautta ei ole arvioitu riittävästi tai tietoa on tuotu esille YVA-selostuksessa epä johdonmukaisesti. Esitetyt meluselvitykset ovat epäselviä. Lausunnossa on myös todettu, että hankealueen kiinteistöllä ei ole kulkuoikeutta ko. yhteydelle tai ole esitetty maanomistajien suostumusta käyttää em. kulkuyhteyttä Lahnuksentielle Aropellontien tai Kiialan (Hirvikalliontien) kautta.

Hankkeen rakennusaikaisten kuljetusten vaikutuksia ei voida pitää väliaikaisina ottaen huomioon rakentamisen pitkän ajan.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Hankkeella nähdään oleva laajat haitalliset vaikutukset hankkeen lähiympäristössä olemassa olevaan ja maankäytöllisesti suunniteltujen alueiden asutukseen. Hanke lisää yhdessä ampumaradan kanssa lähiympäristöön kohdistuvaa häiriötä.

Poikkeustilanteet

Halleissa käsiteltävät suuret jätemäärät voivat aiheuttaa kohonneen jättemateriaalin itsesyttymisvaaran. Mahdollisella tulipalolla on haittavaikutuksia luonnonsuojeluun, ihmisten elinolosuhteisiin ja vesistöihin sammutusvesien päästessä niihin. Tulipalon vaaraa on käsitelty puutteellisesti YVA-selostuksessa. Sammutusvedet tulisi voida kerätä erilleen, ettei ne sekoitu tasausaltaan vesiin. Vesien käsittelymenetelmän riittävydestä tulipalotilanteessa syntyvien sammutusvesien haitallisten aineiden poistamiseen ei ole esitetty selvitystä.

Vaihtoehtojen tarkastelu ja hankkeen toteuttamiskelpoisuus

YVA-selostuksen mukaan viidestä toteuttamisvaihtoehdosta vain yksi VE5 on esitetty toteuttamiskelpoiseksi. Lausunnoissa kyseenalaistettiin toteuttamiskelpoisuus. Espoo katsoi, että VE5 ei ole sen kannalta välttämättä paras vaihtoehto, koska vaihtoehto sisältää louhintaa.

Muut kommentit

YVA-selostuksen yleisötilaisuus koettiin epäonnistuneeksi, sillä varattu tila oli liian pieni saapuville kuulijoille (yli 100 henkilöä) ja esityksiä ei kuuluneet kaikille.

Yhteenveto esitetyistä mielipiteistä

Mielipiteitä YVA-selostuksesta esitettiin poikkeuksellisen runsaasti 327 kappaletta ja niissä esitettiin parhaimmaksi valittavaksi vaihtoehdoksi hankkeen toteuttamatta jättäminen (VE 0). Hankkeesta nähtiin aiheutuvan monenlaista peruuttamatonta haittaa.

Vastaanotettavien jättemateriaalien hyödyntäminen ja käsittelytoiminta, alueen rakentaminen

YVA-selostuksesta jää epäselväksi, mistä jättemateriaali tuodaan ja miten varmistetaan, ettei jättemateriaali sisällä epäpuhtauksina haitallisia aineita, kuten asbestia.

Jättemateriaalia on suunniteltu läjitettäväksi kantavaksi rakenteeksi alueelle korkeimmillaan kuuden metrin paksuudelta ja rakentaminen kestäisi 10 vuotta. Rakentamisen aika on kohtuuton ja rakentamisaikaista haittaa ei voida pitää väliaikaisena haittana. Alueesta tulisi mielipiteen jättäjien mielestä betoni- ja tiilijätteen kaatopaikka, eikä biotermiinaali. Esitetyt hankkeen vuorokautiset toiminta-ajat ovat aiheutuvan haitan, kuten melun takia kohtuuttomat.

Tiili- ja betonimurskasta rakennettavien suojavallien jyrkkyys nähdään epärealistisena ja ne voi aiheuttaa maanvyöry vaaran. Vallien suojaaminen on riittämätöntä, jolloin sadevedet voivat huuhtoa haitallisia aineita hulevesiin.

Pintavesiin ja kohdistuvat vaikutukset

Hankkeen valumavedet johdetaan Lepsämänjokeen, joka on arvokas pintavesialue ja laskee toiseen arvokkaaseen jokeen eli Vantaanjokeen. Sadevedet huuhtovat läjitettyä jätemateriaalia, jolloin vesistöön kulkeutuu haitta-aineista, kuten nikkeliä, kadmiumia, lyijyä, elohopeaa, sekä mahdollisesti asbestia. Pintavesien kiintoainepitoisuus, sameus ja ravinnepitoisuudet tulevat hankkeen myötä kohoamaan. Betoni nostaa Lepsämänjokeen johdettavien hulevesien pH:ta. Hulevedet lisäävät kiintoainesta, joka kertyy tasausaltaaseen ja se mataloituu käytössä. YVAssa ei ole riittävästi selvitetty, onko suunniteltu 1900 m³ tasausallas riittävä tilavuudeltaan ja toisaalta onko suunniteltu laskeutusaika riittävä hienojakoisen aineksen, kuten saven laskeutukseen ja onko menetelmä vesien käsittelyyn riittävä? Hevosenselän käsittely voi lisätä jokeen huuhtoutuvien ravinteiden määrää ja myös mm. E-coli bakteerikanta voi lisääntyä Lepsämänjoen vedessä.

Hankkeella on kaikissa toteutusvaihtoehdoissa merkittäviä vaikutuksia Lepsämänjoessa elävään vuollejoensimpukkaan, saukkoihin ja taimeniin, joiden elinolot voivat muuttua hulevesien haitallisten vaikutusten seurauksena. Lepsämänjoen rehevöityessä sen käyttömahdollisuudet virkistykseen heikkenevät.

Hanke hävittää vesilain mukaisen pienen luonnontilaisen noron. Suomi on sitoutunut vesipuidedirektiivin tavoitteisiin, mitä ei ole arvioitu YVA-menettelyssä.

Maaperään, pohjavesiin ja vedenhankintaan kohdistuvat vaikutukset

Rakennettavat suojavallit voivat vaikuttaa painonsa takia pohjavesien normaaliin virtaukseen ja lähialueen asukkaiden kaivojen/porakaivojen antoisuuteen ja veden laatuun Hanketta suunniteltaessa on huomattava, että lähialueen asukkaat ovat oman kaivoveden varassa.

Kallioperän heikkousvyöhykkeitä voi olla useita ja vedellä voi olla maaperässä useita kulkureittejä. Arvioinnissa käytetty kallioperäkartta soveltuu vain yleispiirteiseen käyttöön, ei yksityiskohtaisten johtopäätösten tekoon. Maaperää olisi pitänyt tutkia tarkemmin geoteknisesti.

YVA-selostuksessa on todettu, että hankealueen pintakerrokset tehdään niin tiiviinä, ettei sinne pääse hulevesiä, mutta kenttä on osan aikaa mm. rakennettaessa ilman tiiviitä suojakerroksia ja toisaalta betoni- ja tiilimurskasta rakennetut meluvallit jäävät käytännössä ilman suojausta hulevesien vaikutukselta.

Vedensaannin turvaamiseksi kuivalla kaudella on esitetty porautettavan hankealueelle porakaivo, josta saataisiin vesi pölyämisen estämisen tarpeisiin. Tämä porakaivo kuitenkin vaarantaisi lähialueen asukkaiden vedensaannin.

Hankkeen toteuttaja on esittänyt, että se korvaa kiinteistöjen vedenhankinnan, jos kaivovesi pilaantuu. Voidaanko tämä tulkita siten, että toiminnanharjoittaja myöntää, että hanke voi pilata kaivot.

Lepsämänjoki ja Vantaanjoki ovat molemmat merkityksellisiä pintavesistöjä pääkaupunkiseudun poikkeustilanteiden vedenhankinnassa. Niiden vedenlaatua ei saa heikentää.

Luontovaikutukset

Hankkeella on peruuttamattomia vaikutuksia luontoon ja luontoarvoihin. Hanke hävittää kaikissa vaihtoehdoissa vesilain 2. luvun 11§ :n mukaisen arvokkaan pienvesinoron. Todennäköinen liito-oravan kulkureitti häviää. Hankkeen vieressä on Kivelän luonnonsuojelualue ja 700 metrin päässä on Nuuksion kansallispuisto. Hanke kaventaa osayleiskaavassa osoitettua viheryhteyttä Kivelän luonnonsuojelualueen ja Nuuksion kansallispuiston väliltä.

Onko hankealueella tehty 18 ha:n avohakkuu tehty metsälain ja muiden lakien edellyttämällä tavalla.

Melu- värinä-, valo- ja ilmanlaatuvaikutukset

Hanke heikentää melutilannetta hankealueen ympäristössä ja lähialueen teiden varrella sekä lisää melua. YVA-selostus on värinän, melun ja pölyämisen maksimihaittojen selvittämisen osalta olennaisilta osin puutteellinen. Erityisesti melua, värinää ja pölyä aiheutuu kallion louhinnasta ja kiviaineksen murskauksesta. Kiviaineksen murskausta on tarkoitus tehdä koko hankeajan. Tietoa ei ole esitetty hankkeen aloitustilanteesta, jossa ei ole rakennettu meluvalleja ja kallion louhintaa ja murskausta tehdään korkealla. Asuinrakennusten sisämelutasoista tai impulssimaisesta melusta ei ole esitetty selvitystä.

Vallitsevan tuullen suunnan vuoksi ilmavirtojen mukana voi kulkeutua pölyä erityisesti Harjulan asuinalueelle. Pöly voi sisältää vaarallista betonipölyä ja sen sisältämiä haitta-aineita. Hankealueen aiheuttamaa pölyhaittaa ei ole arvioitu riittävästi, eikä riittäviä keinoja pölyämisen estämiseksi ole esitetty.

Rakentamisaikainen melu olisi erittäin pitkäaikaista, vähintään 10 vuotta, jota ei voida pitää väliaikaisena häirtana.

Hankkeen aiheuttamaa valosaastetta ei ole huomioitu.

Vaikutukset maankäyttöön ja kaavoitukseen

Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia maankäyttöön ja maisemaan, etenkin suunnittelun läheisyydessä. Hankkeen lähialueet on kaavoitettu asumiseen ja lähialueille on sijoittunut viimeisen vuosikymmenen aikana paljon pienasuinnrakentamista. Hanketta ollaan suunnittelemassa maa- ja metsätalouteen tarkoitettulle M-alueelle, joka ei mahdollista jätteenkäsittelytoimintaa. Hankkeen sijoittuminen tarvitsee kaavallisen hyväksynnän.

Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia maankäyttöön ja sijoittuminen tulee selvittää kaavallisesti. Hankkeen toteuttamisesta aiheutuisi merkittäviä

taloudellisia menetyksen Espoon kaupungille ja Nurmijärven kunnalle menetettyjen asumiseen suunniteltujen kaavoitusmahdollisuuksien myötä.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Lepsämänjokilaakso on paikallisesti arvokas maisema-alue. Hanke pilaisi maiseman lopullisesti.

Hankealueen vieressä on kolme asuinrakennusta ja alueelta on myös suora näköyhteys Harjulan asuinalueelle. Hankkeesta aiheutuu merkittävää maisemallista haittaa näille tahoille. Maisemahaittaa kuvaavaa näkemäselvitystä ei ole YVA-selostuksessa esitetty.

Hirvikallion varatieyhteyttä käytettäessä hanke todennäköisesti pilaisi alueella olevan kivikautisen asuinpaikan jäännökset.

Liikennevaikutukset

YVA-selostuksessa on esitetty, että pääväylänä vaihtoehto hankealueelle kulkee Lahnuksentieltä ampumaradan kautta ja varareitiksi esitetään Kuonomäentietä, joista rakennettaisiin yhteydet hankealueelle joko Aropellontien tai Hirvikalliontien kautta.

Mielipiteissä esitettiin, että hankkeen toteuttaminen pahentaa liikennemääriä ja heikentää liikenneturvallisuutta jo ennestään ruuhkaisilla teillä. Mielipiteissä todetaan, että erityisesti Lahnuksentie, mutta myös Kuonomäentie ja niihin liittyvät muut lähialueen tieverkot ovat soveltumattomia runsaalle raskaalle liikenteelle. Lahnuksentien ja Kuonomäentien rakenteet eivät kestä jatkuvaa raskaiden täysperävaunurekkojen liikennettä, tiet ovat nykyisin huonokuntoisia, mutkikkaita ja kapeita ja jo ennestään vilkkaasti liikennöityjä ja turvattomia. Teiden varsilla ei ole kevyen liikenteen väylää, vaikka kevyttä liikennettä on paljon. Erityisesti mielipiteissä on tuotu esille huoli siitä, että teiden varsilla on paljon asutusta ja lapset käyttävät teitä koulumatkallaan.

Kuonomäentien ja Lahnuksentien mittava peruskorjaus on tarpeen. Lahnuksentien peruskorjausta on suunniteltu. Teiden leventäminen tai kevyenliikenteenväylän rakentaminen ei ole pieni toimenpide, eikä peruskorjata pitäisi tehdä vain sen vuoksi, että se mahdollistaisi hankkeen toteutumisen vaan perusteluna pitäisi olla se, että olemassa oleva liikenneturvallisuus lisääntyisi.

YVAssa ei ole arvioitu varatieyhteyksille Aropellontielle tai Hirvikalliontielle ja lähialueen asutukselle ja luonnolle kohdistuvia liikenteestä aiheutuvia vaikutuksia. Näille teille eivät mahdu täysperävaunurekat. Kiialankujan / Hirvikalliontien kautta kulkeva yhteys kulkisi muinaismuistoalueen yli ja selvityksiä ei ole tehty. YVA-selostuksessa ei ole selvitetty yksityistien käyttöoikeuksia.

Alueella liikkuvien hirvien ja peurojen vaikutusta liikenteeseen ei ole huomioitu.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Hankealueen lähellä on runsaasti kaavan mukaisesti toteutunutta asuinrakentamista ja kolme osayleiskaavan mukaisesti haja-asutusalueelle sijoittunutta asuintaloa on välittömästi hankealueen rajan läheisyydessä. Harjulan, Syrjälän ja Harjunrannan alueella on noin 3000 asukasta. Asunnot ovat pääosin varsin uusia ja alueella asuu erityisen paljon lapsiperheitä. Alueella on kolme alakoulua, kolme päiväkotia ja yksi esikoulu. Alueelle rakentaneet ja muuttaneet ihmiset ovat luottaneet, että läheinen kaavan mukainen maa- ja metsätalousalue M säilyy maa- ja metsätalousalueena / virkistyskäytössä. Ihmiset kokevat tulleen petetyksi, mikäli hankkeen mukaisen jätteenkäsittelytoiminnan sallitaan sijoittuvan esitetylle hanke-alueelle.

Ihmiset kokevat asumisviihtyvyyden heikkenevän, melu- ja pölyvaikutusten, maiseman tuhoutumisen, puhtaan Lepsämänjoen pilaantumisen ja pohjavesivaikutusten myötä. Ihmiset kokevat myös, että hankkeesta aiheutuu heille taloudellisia menetyksiä, kun hankkeen toteutuminen alentaa asuntojen arvoa ja siten asukkaiden omaisuutta.

Moni mielipiteen jättäjä esitti huolensa hankkeen mahdollisista vaikutuksista ihmisten terveyteen mm. betonipölyn ja pölyn mahdollisesti sisältämän asbestin levitessä useita vuosia asuinalueelle. Erityisen huolestuneita mielipiteitä esitettiin hankkeen vaikutuksista lasten terveyteen ja lasten liikenneturvallisuuteen koulumatkallaan. Asuinalueen rauhallisuus on alueen ihmisille tärkeä arvo, joka hankkeen myötä pelätään menetettävän.

Hankealueen läheisyydessä on Harjulan alueen virkistys- ja ulkoilualue sekä Kivelän luonnonsuojelualue. Alue on asukkaille tärkeää virkistysaluetta, jota käytetään mm. marjastukseen, sienestystukseen, suunnistukseen ja hiihtoon. Murskaamon raja etelässä rajautuisi Espoon kaupungin virkistysalueeseen ja Espoon ylläpitämä ulkoilu- ja hiihtoreitti ulottuisi lähelle hankealuetta.

Vaikutusten arviointi ja vaihtoehtojen tarkastelu

YVA-menettelyssä esitetään toteuttamiskelpoisena pienenä hankkeena VE5, mutta tosiasiaissa kaikilla esitetyillä vaihtoehtoilla on haitallisia vaikutuksia ja VE5:lla pyritään kiertämään MURAUS asetuksen vaatimukset 300 metrin minimietäisyydestä lähimpään asuinrakennukseen.

Monessa mielipiteessä esitetään, että vaikutusten kohteet ja vaikutusten suuruus esitetään liian laimeasti. Asukkaiden monessa tilanteessa kohtalaiseksi arvioitu kohteen herkkyys pitäisi olla suuri. Toisaalta esitetään, että vähäinen tai kohtalainen vaikutus kohteeseen tulisi pikemminkin arvioida suureksi vaikutukseksi.

Muut kommentit

Hanke aiheuttaa toteutuessaan taloudellisia menetyksiä Nurmijärven kunnalle ja Espoon kaupungille menetettyjen asutukseen tarkoitettujen kaavoitusten toteutumattomuuden myötä.

YVA-selostuksessa käytetyissä tiedoissa on mukana virheellisyksiä, joten tiedot tulee täsmentää ennen lupakäsittelyä.

YVA-selostuksen yleisötilaisuus koettiin epäonnistuneeksi, sillä varattu tila oli liian pieni saapuville kuulijoille (yli 100 henkilöä) ja esitykset kuuluneet kaikille.

Tämä asiakirja UUELY/6518/2016 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/6518/2016 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Asikainen Asta 02.12.2019 15:47

Ratkaisija Kinnunen Timo 02.12.2019 15:33